

**LIETUVOS
EDUKOLOGIJOS
UNIVERSITETAS**

Lietuvos
psichologų
sąjunga

LIETUVOS PSICHOLOGŲ KONGRESAS IEŠKOTI, ATRASTI, DALINTIS

2015 m. gegužės 8–9 d.

Recenzuota kongreso medžiaga

EuroPsy

Lietuvos psichologų sąjunga

2015, Vilnius

VAIKO PRIERAIŠUMO INTERVIU (CAI): PIRMIEJI LIETUVOS VAIKŲ TYRIMO ŽINGSNIAI

CHILD ATTACHMENT INTERVIEW (CAI): THE FIRST STEPS IN A SAMPLE OF
LITHUANIAN CHILDREN

Izabelė Grauslienė, Lina Gervinskaitė-Paulaitienė, Rasa Barkauskienė

Vilniaus universitetas

izabele@kligys.com

Prieraišumo teorijos indėlis svarbus ir vertinamas siekiant suprasti artimų santykių svarbą žmogaus raidai (Zachrisson, 2009). Iki šiol yra sukurtas ir tyrimuose naudojamas ne vienas patikimas instrumentas, padedantis įvertinti prieraišumą kūdikystėje, ankstyvojoje vaikystėje ir asmeniui tapus suaugusiam (Lee et al., 2011; Röder et al., 2014; Shmueli-Goetz et al., 2008). Tačiau instrumentų, leidžiančių tirti prieraišumą vidurinėje vaikystėje, yra vos keletas (Röder et al., 2014). Vienas naujausių instrumentų – pusiau struktūruotas Vaiko prieraišumo interviu (Child attachment interview, CAI, Shmueli-Goetz et al., 2008), kurio tikslas – atskleisti vaikų vidines reprezentacijas apie prieraišumo asmenis. Prieraišumo tyrimai atliekami daugiau nei pusę amžiaus, tačiau vis dar keliami klausimai apie skirtingų kultūrų įtaką prieraišumo raiškai (Van IJzendoorn, Kroonenberg, 1988; Van IJzendoorn, Sagi-Schwartz, 2008). Todėl, vertinant prieraišumą vienoje kultūroje instrumentais, sukurtais kitoje kultūroje, svarbu atsižvelgti į tų kultūrų skirtumus. Šio pranešimo tikslas yra pristatyti Vaiko prieraišumo interviu, naudojimo galimybes bei sunkumus atliekant Lietuvos vaikų tyrimus. Tyrime naudotas Vaiko prieraišumo interviu (Shmueli-Goetz et al., 2008), kuriuo apklausti 7–11 metų 146 vaikai populiacijos, klinikinėje ir globos grupėse. Interviu sukoduoti dviejų pranešimo autorių, kurios akredituotos koduoti CAI. Pagrindinės prieraišumo klasifikacijos (saugus, nesaugus) motiniškai figūrai sutarimas tarp dviejų vertintojų buvo 91,8 proc. (kapa = 0,831, n = 49), tėviškai figūrai – 88,6 proc. (kapa = 0,775, n = 44). Atliktas tyrimas atskleidė, kad lietuvių vaikų interviu kodavimo sunkumai susiję su kultūriniais aspektais. Pavyzdžiui, vaikai santykius su jais svarbiais asmenimis dažnai apibūdina ne per ryšį su jais, o per veiksmą („padaro valgyti“, „nuperka ką nors“), jausmus įvardija apibendrintos reikšmės žodžiais („gerai“, „blogai“). Viena iš CAI autorių, Yael Shmueli-Goetz (2015 m. sausis, asmeninis pokalbis), rekomenduoja atsižvelgti į šiuos ir panašius kultūrinius aspektus koduojant interviu. Tikėtina, kad pusiau struktūruotas interviu ir kalbėjimas apie artimus santykius – nauja, mažai pažįstama situacija tyrime dalyvaujantiems minėto amžiaus vaikams. Pranešime aptariami ir kiti CAI taikymo, analizės aspektai, kurie leis pasirošti panašioms tyrimams.